Fountain Park
Joukkojen viisaus johtamisen arkeen

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Paras mahdollinen Suomi vuonna 2030 ja koulutuksen keinot sen toteuttamiseksi

Yhteenveto verkkoaivoriiheen osallistuneiden näkemyksistä

26.2.2020

Linnea Pitkänen, Anu Valtari, Hanna Niemelä & Tuomo Lähdeniemi

Tavoite, kutsuminen ja osallistuminen

Tavoite:

Kerätä näkemyksiä tulevaisuuden parhaasta mahdollisesta Suomesta sekä koulutuksen keinoista sen toteuttamiseksi

Kohderyhmät:

Koulutuksen ja tutkimuksen asiantuntijat

Kutsumisen kanavat:

Sähköpostit, sosiaalisen median kanavat, nettisivut, Educa-messut

Osallistumisaika:

16.1.–14.2. 2020

Osallistumisia yhteensä:

4061

Osallistumisia yhteensä 4061

Osallistujien rooli ja työkenttä: varhaiskasvatuksen ja peruskoulun opetushenkilöstö aktiivisin

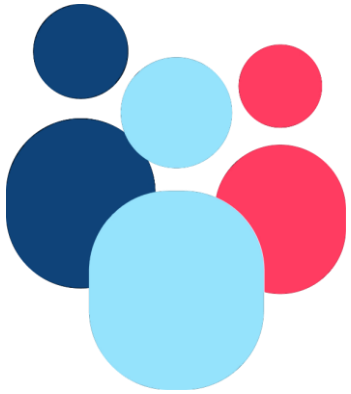

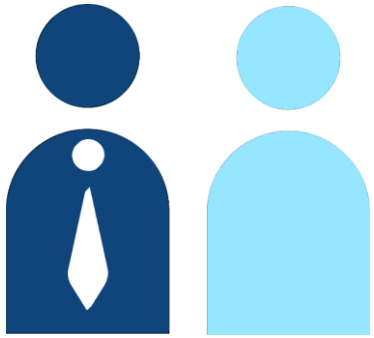

Olen:

Opetushenkilöstöä	1994
Oppilas/opiskelija	621
Huoltaja	583
Jokin muu	491
Virkamies	372

Opiskelen tai työskentelen:

Varhaiskasvatuksessa	959
Peruskoulussa	849
Useissa / en missään annetuista vaihtoehdoista	818
Korkeakoulussa	642
Toisella asteella	555
Tutkimuksen parissa	155

Ruotsinkielisen linkin kautta osallistuneita 171 ja englanninkielisen 81.

Osallistumisia yhteensä 4061

Osallistujien asuinmaakunta: Uudeltamaalta eniten osallistumisia

Uusimaa	1905	Lappi	82
Pirkanmaa	360	Etelä-Pohjanmaa	71
Pohjois-Pohjanmaa	273	Pohjanmaa	65
Varsinais-Suomi	272	Etelä-Karjala	60
Keski-Suomi	232	Etelä-Savo	46
Häme	177	Keski-Pohjanmaa	40
Pohjois-Savo	112	Kainuu	29
Päijät-Häme	85	Kymenlaakso	29
Pohjois-Karjala	84	Ahvenanmaa	6
Satakunta	82		

Osallistumispolku

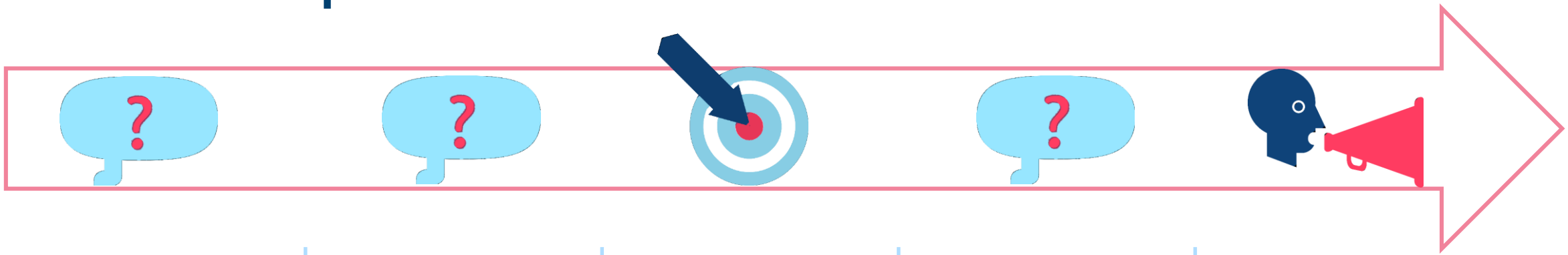

Millainen on paras mahdollinen Suomi vuonna 2030?

Miten saamme koulutuksen keinoin rakennettua parhaan mahdollisen Suomen?

Mikä on tärkeintä sinulle?

Miten asiat toteutetaan käytännössä?

Sana on vapaa

Fountain Park

Päätulokset

Paras mahdollinen Suomi 2030

Millainen on paras mahdollinen Suomi vuonna 2030?

Puhdasta luontoa ja ympäristöä vaaliva

Laadukasta koulutusjärjestelmää ylläpitävä

Laajasti eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön panostava

Ilmastonmuutoksen torjunnan ja kestävän kehityksen mallimaana globaalisti tunnettu

Tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta edistävä

Teknologisten innovaatioiden edelläkävijä

Parhaan mahdollisen Suomen rakentaminen

Yksilön tuki ja kannustus puhutuin koulutuksen keino

Asteikko kertoo, kuinka monta kertaa teema on mainittu aineistossa.

TOP15 KEINOT

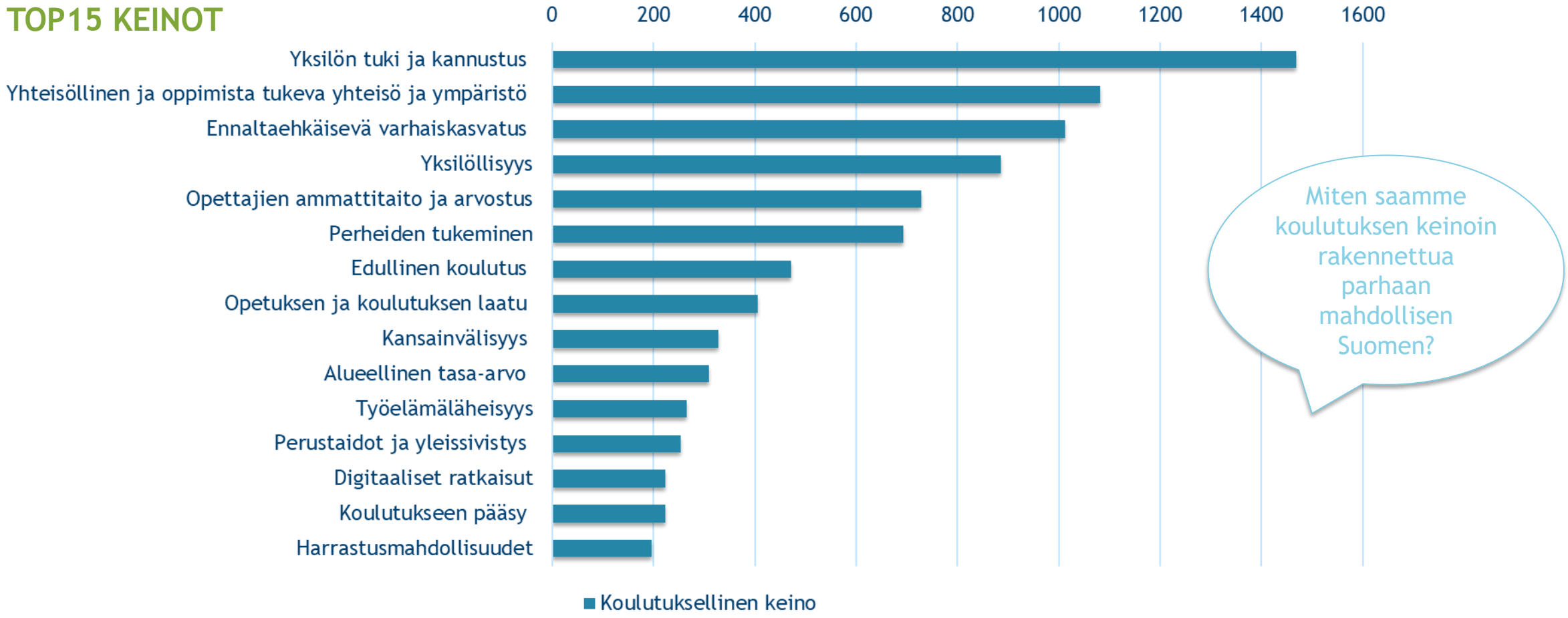

Parhaan mahdollisen Suomen rakentaminen

Yhteisö ja ympäristö, perustaidot ja yleissivistys sekä varhaiskasvatus tärkeintä

Asteikko kertoo, kuinka tärkeinä teemaan kuuluvia asioita pidetään.

TOP15 KEINOT

Mikä on tärkeintä sinulle?

Toimenpidekooste tavoitteiden saavuttamiseksi

Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy:

- Moniammatillisen, ennakoivan ja yksilöllisen tuen ja ohjauksen korostaminen, lapsen ja nuoren näkeminen kokonaisuutena
- Yhteisöllisyyden ja yhteisöön kuuluvuuden tunteen vahvistaminen
- Onnistumisen kokemusten tuottaminen
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen osaaminen
- Elämänhallinnan ja henkilökohtaisen kasvun vahvistaminen

Koulutus- ja osaamistaso nousee:

- Jatkuvan oppimisen siltojen rakentaminen ja esteiden poistaminen
- Opettajien ammattitaidon, jaksamisen ja arvostuksen varmistaminen
- Aitojen arjen tilanteiden, toiminnallisuuden ja yhteisöllisyyden suosiminen pedagogisina ratkaisuina
- Yksilön oman vastuun ja motivaatiotekijöiden korostaminen
- Eritasoisten oppijoiden tasapuolinen tukeminen

Tavoitteena on löytää koulutuspoliittiset toimenpiteet neljän laajan tavoitteen saavuttamiseksi: lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy, koulutus- ja osaamistaso nousee, koulutuksellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus lisääntyvät sekä Suomi on entistä houkuttelevampi paikka tutkia ja opiskella.

Toimenpidekooste tavoitteiden saavuttamiseksi

Koulutuksellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus lisääntyvät:

- Yksilöllisyyden ja yhdenvertaisuuden tasapainon löytäminen
- Opetussuunnitelman sisältöjen ja käytänteiden sekä arvioinnin tasa-arvoinen toteuttaminen
- Vaihtoehtoisten koulutusväylien ja sisäänpääsypisteytysten rakentaminen
- Korkea-asteen kurssien suorittamisen mahdollistaminen jo toisen asteen opintojen aikana

Suomi on entistä houkuttelevampi paikka tutkia ja opiskella:

- Suvaitsevaisuuden lisääminen, rasismiin ja vihapuheeseen puuttuminen
- Lasten ja nuorten innostaminen kouluissa ja oppilaitoksissa tieteeseen ja tutkimuksen maailmaan
- Eri kulttuurien tuntemuksen vahvistaminen opetuksessa ja yhteisöissä
- Innovointia tukevien oppimisympäristöjen mahdollistaminen

Tavoitteena on löytää koulutuspoliittiset toimenpiteet neljän laajan tavoitteen saavuttamiseksi: lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy, koulutus- ja osaamistaso nousee, koulutuksellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus lisääntyvät sekä Suomi on entistä houkuttelevampi paikka tutkia ja opiskella.

Fountain Park

Paras mahdollinen Suomi vuonna 2030

Paras mahdollinen Suomi vuonna 2030

- Luonto ja ympäristö nousivat vastaajien kuvavalinnoissa tärkeimmiksi aiheiksi, ja ne toimivat läpileikkaavina teemoina valitusta kuvasta riippumatta.
- Ilmastoaiheiden ja kestävän kehityksen tulisi tulevaisuuden Suomessa sisältyä niin koulukseen ja osaamisen kehittämiseen, teknologiaan kuin globalisaatioonkin sekä lainsäädäntöön ja politiikkaan.
- Suomella todetaan olevan suuret mahdollisuudet vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja hyvinvoinnin kehittämiseen globaalilla mittakaavalla. Uusiutuvien energiamuotojen löytäminen ja hyödyntäminen on osallistujille tärkeää.
- Päästöttömyyden saavuttamisen haaste tulee taklata ja fossiilisista polttoaineista luopua. Kiertotalous luo työpaikkoja, ja vientiteollisuus vahvistuu.

28.9%

15,6%

15,0%

(n=3934)

Paras mahdollinen Suomi vuonna 2030

- Koulutus nousi osallistujien keskuudessa merkittäväksi teemaksi. Tutkimukseen ja tietoon perustuva vastuullinen päätöksenteko on tulevaisuudessa yhä tärkeämmässä roolissa. Laadukkaaseen koulutusjärjestelmään investoiminen, sen tukeminen ja arvostaminen on tärkeää Suomen tulevaisuudelle.

- Tasa-arvon korostamista ja inhimillisten taitojen vahvistamista pidettiin arvokkaana. Huolenpidolla ja erityisesti lasten ja nuorten tukemisella eri toimijoiden kanssa voidaan edistää tasapainoista ja tervettä kehitystä ja sitä kautta hyvinvoivaa yhteiskuntaamme.

- Kieli-, kansallisuus- ja kulttuurirajat ylittävä yhteistyö on avainasemassa syrjäytymisen ehkäisyssä tulevaisuuden Suomessa. Verkostomainen toiminta ja poikkitieteellinen tiimityö lisääntyvät.

- Teknologian kehitys nähtiin tärkeänä ilmastonmuutoksen torjuntaan vaikuttavana keinona. Vuoden 2030 Suomea pidetään johtavana uusiutuvan energian hyödyntäjänä ja puhtaan energian ja teknologian vientimaana, joka tuottaa tulevaisuuden ratkaisuja globaaleihin ongelmiin. Teknologisen osaamisen varmistamiseen tulee panostaa opetuksessa jo nyt.

Luonto, ympäristö ja kestävä kehitys

- Ilmastonmuutoksen torjuminen, suomalaisen luonnon vaaliminen ja kestävän kehityksen edistäminen osallistujien mielestä tärkeintä tulevaisuuden Suomessa
- Ilmastonmuutoksen vakavuuden ymmärtäminen, kestävän ajattelun edistäminen
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen yhteiskunnan ja talousjärjestelmän puolelta
- Suomen siirtyminen kestäviin ratkaisuihin kärkijoukoissa ilmastokriisin ratkaisemiseksi
- Suomalaisten innovaatioiden hyödyntäminen energiantuotannon, uusiutuvien raaka-aineiden käytön, kierrätyksen saralla ja maatalouden kuormittavuuden vähentämisessä
- Konkreettisten ympäristötekojen lisääntyminen ihmisten arjessa
- Luontoyhteyden vaaliminen, maaseutukunnissa koulutuksen tarjoamisen varmistaminen
- Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, ympäristötavoitteisiin suhtautuminen vakavasti

Luonto, ympäristö ja kestävä kehitys

- Uusiutuvan energian aktiivinen hyödyntäminen - cleantech, maalämpö, aurinko- ja tuulivoima sekä sähkö- ja vesivoima
- Kestävän energiantuotannon arkipäiväistäminen ja fossiilisista polttoaineista luopuminen
- Aktiivinen vastuun ottaminen tulevien sukupolvien maapallosta
- Ympäristöystävällisemmän politiikan ja päätöksenteon varmistaminen
- Suomen toimiminen positiivisena esimerkkinä globaalisti
  - kestävillä valinnoilla, ympäristön kunnioittamisella, kierrätyksellä, vahvalla luontosuhteella
  - luonnonsuojelulla ja vastuullisuudella
  - uudistuvien luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvillä innovaatioilla
  - vastuullisuuden, ympäristön ja ihmiset huomioivalla kasvatuksella ja koulutuksella

Luonto, ympäristö ja kestävä kehitys
Sitaatteja

I imagine Finland's future to be more sustainable and depend less on logging considering climate scientists have said not to increase logging in Finland. We need a more environmentally friendly and ethically responsible future considering how much emissions Finland and the nordics are emitting per person.

Kaikki muu on turhaa, jos elinympäristömme tuhoutuu.

Suomi voi olla merkittävässä roolissa ilmastokysymysten ratkomisessa. Koulutus on avain uuden teknologian kehittämiseen ja maailmanlaajuisen ongelman ratkaisemiseen.

Toivon, että elämme luontoa suojelevassa ja kunnioittavassa maassa, jossa tärkeää on rauhallinen ja ihmisläheinen elämäntapa.

Finland has long been a sustainability advocate, but along with that Finland still needs to achieve certain objectives in the field of environmental and outdoor education. My vision for future Finland is that it is not only the leader in education, but also a follower of own high standards in sustainable development.

Koulutus ja osaaminen

- Ajatustyön korostaminen Suomen vahvuutena
- Korkean koulutustason säilyttämisen turvaaminen
- Elinikäisen oppimisen, monipuolisten kouluttautumisvaihtoehtojen ja tiedon jatkuvan rakentumisen korostuminen opetuksessa
- Tiedon jakamisen ja yhteiskehittämisen helpottaminen saman koulutustason omaavien kanssa opetustoimessa
- Lakimuutosten vaatiminen erityisen tuen tarpeiden tasa-arvon ja yhdenvertaisten oppimismahdollisuuksien varmistamiseksi
- Tiedon merkityksen kasvaminen ja tietojärjestelmien yhtenäistäminen sujuvan tiedonkulun turvaamiseksi
- Tulevaisuudessa koulutuksessa tulee huomioida mm.
  - Tulevaisuuskasvatus, nuorten kannustaminen omannäköisille poluille
  - Kestävä kehitys, ilmastonmuutokseen vaikuttamisen keinot, ilmastoahdistuksen lieventäminen
  - Erityisen tuen tarpeen oppilaat, vähemmistöt, terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt
  - Monikulttuurisuus, kielet ja kulttuurit
  - Ryhmässä oppiminen ja yhteistyön tekeminen

Koulutus ja osaaminen
Sitaatteja

Fiksut ideat ja ajatukset, riippumatta ajattelijasta, otetaan huomioon ja niitä myös todella pyritään toteuttamaan/käsittelemään.

Mental capital is the future of the country.

Tulevaisuuden kouluissa opetetaan kaveritaitoja kaikille ja ehkäistään lasten syrjäytymistä suunnitelmallisesti ja hyvin tuloksin.

Osaamisen jakamiseen ja vaalimiseen perustuvassa yhteiskunnassa jokaisella on mahdollista saavuttaa täysi potentiaalinsa ja osallistua yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemiseen.

Ideoidaan yhdessä monialaisesti ongelmiin ratkaisuja korkeakoulussa, ja viedään ne käytäntöön yhdessä yritysten ja organisaatioiden kanssa!

Osaamisella voidaan rakentaa ja vastata kaikkiin muihin kysymyksiin, haasteisiin ja ajankohtaisiin ilmiöihin.

The way knowledge is shared and critically engaged in Finland its incomparable.

Hyväksytään innovatiiviset ajattelumahdollisuudet, erilaiset näkemykset, jaetaan ja rakennetaan yhteisesti sopien tulevaa tekemistä.

Suomen yhteiskunnallinen ja maailmanlaajuinen tilanne

- Itsenäisen sekä maailmankartalla näkyvän Suomen säilyttäminen myös tulevaisuudessa
- Ihmisten tasa-arvon ja turvallisuuden edistäminen ja eriarvoisuuden kitkeminen lainsäädännön tasolla
- Erityisryhmien tarpeiden ja osallisuuden varmistaminen yhteiskunnassa
- Suomalaisten henkisten ja fyysisten voimavarojen tukeminen hyvinvoivan yhteiskunnan turvaamiseksi
- Oikeudenmukaisuuden ja samojen mahdollisuuksien turvaaminen jokaiselle kansalaiselle taustasta riippumatta
- Hyvinvointivaltion aseman turvaaminen kestävien innovaatioiden kehittämisen avulla
- Varhaiskasvatukseen, opetukseen sekä ympäristöön aktiivinen panostaminen
- Lasten hyvän kasvun ja kehityksen turvaaminen tasa-arvoiseen kasvatukseen ja kypsyyserojen huomioimiseen panostamalla eri koulutusasteilla

Suomen yhteiskunnallinen ja maailmanlaajuinen tilanne

Sitaatteja

Suomen tulee luoda tasa-arvoisempi ja yhdenvertaisempi yhteiskunta säädöksillä ja lailla. Muutoksen täytyy alkaa ylhäältä päin. Esimerkiksi opintorahan määrää nostamalla ja sosiaaliturvaa parantamalla yhä useammalla köyhästä perheestä tulevalla lapsella ja nuorella on paremmat mahdollisuudet kouluttautua.

Suomessa jokaisella olisi yhtäläinen oikeus hyvään elämään. Tasa-arvo näkyisi laissa.

Suomessa on korkea yleissivistys ja järjestäytynyt yhteiskunta. Meillä on suuri mahdollisuus vaikuttaa koko maapallon hyvinvointiin.

Koulutuksellinen tasa-arvo toteutuu. Lapsi saa kasvuun ja kehitykseensä sekä oppimiseensa tarvitsemaansa tukea. Vanhemmilla on aikaa olla lastensa kanssa ja tukea heitä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa.

Inhimillinen yhteiskunta ja hyvinvoivat ihmiset ovat kaikista tärkeintä.

Globalisaatio

- Suomen aseman vahvistaminen kestävänä ja globaalina toimijana sekä ilmastonmuutoksen hillitsijänä
- Koulutuksen ja innovaatioiden korkean tason varmistaminen globaalin kilpailukyvyn säilyttämisessä
- Suomen erinomaisen korkeakoulujärjestelmän toimivuuden ja vetovoimaisuuden turvaaminen globaalilla tasolla myös tulevaisuudessa
- Globaalin hyvinvoinnin edistäminen panostamalla oikeudenmukaisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja ekologisuuteen opetuksessa ja koulutusviennissä

- Yksilöiden yhteiskunnallisen vastuiden ja velvollisuuksien ymmärryksen lisääminen
- Luonnosta ja ihmisistä huolehtiminen maasta ja kulttuuritaustasta riippumatta
- Kestävän kehityksen mukaiseen politiikkaan vaikuttaminen
- Kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisen Suomen vahvistaminen
- Varhaiskasvatuksen merkityksen korostuminen kestävään maailmaan vaikuttamisessa

Globalisaatio
Sitaatteja

Suomi voisi kokonsa ja osaamistasona johdosta olla maailman paras maa ideoiden jakamiseen ja yhdessä tekemiseen, yli maan rajojen.

Yhteinen maapallo ja sen hyvinvointi on myös kansallinen kysymys.

Ajattele globaalisti, toimi paikallisesti. Mielestäni kestävän tulevaisuuden rakentaminen sen kaikissa ulottuvuuksissa on perustavanlaatuisen tärkeää.

Suomella on erityisen hyvät lähtökohdat kehittää tekniikkaa ja koulutusta. Haluaisin, että Suomi nousisi vahvemmaksi vaikuttajaksi globaalilla tasolla innovaation saralla.

Globalisaation ja luonnon hyvinvoinnin merkitystä ei voida ohittaa missään visiossa.

Working together in cooperation, different people will use their diverse talents and unique points of view to find creative solutions for the challenges of a globalized future.

Yhteinen maapallo, yhteinen vastuu ilmastosta, myös väestöstä. Tutkimukseen ja tietoon perustuvaa vastuullista päätöksentekoa. Tulevaisuuskasvatusta, kestävän kehityksen kasvatusta - ei vain ekologinen ulottuvuus, sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus erityisen tärkeitä, myös taloudellinen. Ei ole niin pientä tekoa, ettei sitä kannattaisi tehdä.

Yhteistyö ja yhteisöllisyys

- Eri toimijoiden välisen, kansainvälisen, monikulttuurisen sekä monitieteellisen yhteistyön rakentaminen osallistavan yhteiskunnan vahvistamiseksi
- Turvallisen ilmapiirin ja uusien, innovatiivisten ratkaisujen kehittämisen tukeminen yhteistyön avulla
- Humaanien taitojen korostuminen – yhteistyötaitojen, tunnejohtajuuden, osallisuuden ja jakamistalouden vahvistuminen tulevaisuudessa
- Yksilön vastuun vahvistuminen hyvinvoinnissa, toisten kunnioittamisessa ja tasa-arvon toteutumisessa
- Yhteistyön vahvistaminen koulutuspolitiikan ja koulutuksen tekemisessä ja suunnittelussa
- Uskon ja toiveikkuuden valaminen nuoriin – laadukkaan elämän mahdollistaminen Suomessa jatkossa
- Syrjäytymisen ehkäisyn takaaminen tarjoamalla enemmän tukea ja turvaa lapsille ja nuorille
- Perheiden ja lasten hyvinvoinnin sekä aseman parantaminen lainsäädännön avulla
  - Avainasemassa neuvola- ja perhetyö, psykologien palveluiden matalan kynnyksen käytettävyys, pienryhmät kouluissa

Yhteistyö ja yhteisöllisyys
Sitaatteja

Vuonna 2030 ihminen tarvitsee humaaneja taitojaan; on osattava tulla toimeen erilaisissa yhteisöissä, osattava tunnejohtaminen, yhteistyötaidot, osallisuus ja jakamistalous korostuvat kaikessa toiminnassa.

Parhaan mahdollisen Suomen vuonna 2030 tekevät ihmiset: nuoret, keski-ikäiset ja vanhat. Heidän tasa-arvoiset kouluttautumismahdollisuutensa ovat keskiössä.

Työskennellään tasa-arvoisemman yhteiskunnan hyväksi, pidetään kaikista hyvää huolta, panostetaan laadukkaaseen koulutukseen, mahdollistetaan kaikille tasa-arvoisemmat mahdollisuudet päästä koulutukseen sekä tuetaan heikompia.

Kuva tuo mieleeni: Yhteisöllisyys, yhteistyö, perheiden ja ihmisten moninaisuuden huomioiminen, valossa avoimesti kohti tulevaisuutta.

Toivon moninaista, monikulttuurista ja osallistavaa yhteiskuntaa, jossa jokaisella on oikeus ja halu osallistua keskusteluun ja kuunnella toisiaan.

Toivon että Suomi olisi kansainvälinen ja osa suurempaa yhteisöä, joka huolehtii maapallon ja ihmisten hyvinvoinnista.

Teknologian kehitys

- Suomen teknologisen edelläkävijyyden ja vahvuuksien hyödyntäminen hyvinvoinnin ja työllisyyden lisäämiseksi
- Vihreän teknologian käyttöönoton varmistaminen ilmastonmuutoksen torjumiseksi
- Uusiin teknologisiin innovaatioihin panostaminen – tutkimus, erilaiset tuotantotavat ja teknologiateollisuus kehityksen kärkinä
- Teknologisten investointien tekeminen energiavarastoihin
- Tekoälyn, koneoppimisen ja robotiikan kehittäminen koulutuksessa, tutkimuksessa ja ihmisten arjessa
- Teknologian ja tiedon yhdistäminen – LUMA-aineiden, teknologisen yleissivistyksen ja tekoälyn huomioiminen opetuksessa
- Nuorten aktiivinen houkutteleminen teknologia-aloille
- Kaikkien ikäryhmien teknologisen perusosaamisen varmistaminen inhimillisellä otteella
- Ihmisyyden ja inhimillisyyden painottaminen tekoälyn ja teknologioiden hyödyntämisen vastapainona

Teknologian kehitys
Sitaatteja

Teknologia kaikkiallistuu entisestään, tarvitaan teknologian yleissivistystä kaikille, jotta maailmasta ei muodosta liian monelle paikka, jonka toimintaa ei pysy mitenkään hahmottamaan.

Vi bör vara föregångare inom miljömedveten teknologi.

Tekoäly, koneoppiminen ja robotiikka vaikuttavat entistä enemmän oppimisprosesseihin, tutkimukseen, hallintoon, palveluihin ja ylipäätään ihmisten elämään.

With amount of data we already have and will have, it will be more important to efficiently use them to create a better world of future.

Suomen on rikkaana, pitkään suuria päästöjä tuottaneena valtiona johdettava ilmastonmuutoksen vastaista työtä ja korkean teknologisen osaamisen maana meillä on erityisosaamista energian ja tekniikan aloilla, jotka voidaan valjastaa uusiutuvan energian tuotantotapojen kehittämiseen.

Fountain Park

Parhaan mahdollisen Suomen rakentaminen koulutuksen keinoin

Koulutuksen keinot parhaan mahdollisen Suomen rakentamiseen

(n=6335)

- Yksilön tuki ja kannustus
- Yhteisöllinen ja oppimista tukeva yhteisö ja ympäristö
- Ennaltaehkäisevä varhaiskasvatus
- Yksilöllisyys
- Opettajien ammattitaito ja arvostus
- Perheiden tukeminen
- Edullinen koulutus
- Opetuksen ja koulutuksen laatu
- Kansainvälisyys
- Alueellinen tasa-arvo
- Työelämäläheisyys
- Perustaidot ja yleissivistys
- Koulutukseen pääsy
- Digitaaliset ratkaisut
- Harrastusmahdollisuudet
- Tutkimuksen arvostus
- Jatkuva oppiminen
- Suvaitsevaisuus
- Innovatiivisuus ja luovuus
- Suomen kieli
- Taito- ja taideaineet
- Sukupuolten tasa-arvo
- Oppivelvollisuuden pidentäminen
- Vaatimustaso ja vastuunotto
- Tutkimuspohjaisuus

Muita keinoja: suomalaisen koulutuksen brändäys, ympäristö ja luonto sekä oleskelu- ja työlupa

Fountain Park

Tavoite 1:
Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy

Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy
Koulutuksen keinot

- Yksilön tuki ja kannustus: yksilön hyvinvoinnin kokonaisvaltainen haltuunotto, moniammatilliset oppilashuollon palvelut, aikuisen läsnäolo, henkilökohtainen ohjaus
- Yhteisöllinen ja oppimista tukeva yhteisö ja ympäristö: oppijoiden yhteenkuuluvuuden tunne ja vaikuttamismahdollisuudet, sosiaaliset taidot, terveet tilat, kiusaamisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- Ennaltaehkäisevä varhaiskasvatus: hyvinvointia ja oppimista lisääviin ja vähentäviin asioihin vaikuttaminen ennakoiden
- Yksilöllisyys: yksilön vahvuuksien löytäminen ja kehittäminen, henkilökohtaiset opintopolut
- Perheiden tukeminen: tiivis kodin ja koulun/varhaiskasvatuksen yhteistyö, vanhempien tiedot ja taidot
- Perustaitojen ja yleissivistyksen varmistaminen: elämän- ja ajanhallinta, vuorovaikutus- ja tunnetaidot
- Koulutukseen pääsyn helpottaminen: pääsy mielekkäälle ja itseä kiinnostavalle alalle
- Harrastusmahdollisuuksien lisääminen koulupäivien yhteyteen ja/tai päivien päätteeksi
- Taito- ja taideaineiden arvostuksen nostaminen ja määrän lisääminen kaikille kouluasteille

Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy
Toimenpiteitä

- Taataan yhdenvertainen mutta yksilöllinen kohtelu yhteisöissä ja oppimismahdollisuuksissa
- Määritellään yhteisöllisyys yhteisön jäsenten kesken ja tuetaan sen toteutumista sekä yhteenkuuluvuutta
- Lisätään tunnetaitojen ja vuorovaikutuksen opetusta opetussuunnitelmiin joka koulutusasteella
- Annetaan lapsille ja nuorille riittävästi valinnanmahdollisuuksia omalla opinpolullaan
- Mahdollistetaan onnistumisen kokemuksia jokaiselle henkilökohtaisella ohjauksella ja tuella
- Harjoitellaan kriittistä ajattelua ja tulevaisuustaitoja
- Säilytetään elämänhallintaa ja henkilökohtaista kasvua tukevia oppiaineita opintosuunnitelmassa
- Lisätään lapsen ja nuoren ympärillä olevien moniammatillisten aikuisten määrää
- Mainitaan läsnäolon tarve opetussuunnitelmissa ja huomioidaan tämä resursoinnissa
- Vahvistetaan moniammatillisen yhteistyön sujuvuutta sekä sisäisesti että ulkoisesti
- Lisätään taito- ja taideaineiden määrää kaikille kouluasteille
- Tarjotaan koulutusta ja työkaluja rasismin ja kiusaamisen ehkäisyyn ja käsittelyyn
- Pidetään luokkakoot maltillisina

Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy
Sitaatteja

MyDatan luvituspalvelu jokaiselle kansalaiselle. Panostamme älykkään ja ennakoivan palveluverkko AuroraAI:n kehittämiseen sekä luomme MyDatan luvituspalvelun jokaiselle kansalaiselle hyvinvointi- ja osaamisdatan osalta osaksi DigiMinää.

Jokainen nuori saa kokeilla ja erehtyä ilman, että se betonisoi hänen aikuisuutensa.

Tulevaisuustaitojen opetus. Emme yritä opettaa tulevaisuutta näennäisesti (pädien käyttö jne.) vaan annamme opiskelijoille ja lapsille työkaluja toimia muuttuvassa maailmassa.

Vähemmän pirstoutunutta sälää, enemmän kiinnittymistä ja fokusointia omiin orastaviin kiinnostuksen kohteisiin ja kiinnostuksen ja uteliaisuuden ruokkimista matalalla kynnyksellä. Rauhaa koulutyöhön ja harrastuksiin, ei jatkuvaa ops-uudistusta ja kilpailuhenkisyyden korostamista.

Opetuksen pitäisi olla enemmän oppilaiden valmiuksista lähtevää. Sähköiset oppimateriaalit ovat mahdollisuus toteuttaa eritahtista oppimista, joissa toiset voivat syventää.

Psykologien ja moniammatillisen yhteistyön määrää täytyy lisätä ja hoitoon pääsyä nopeuttaa, mutta ennen kaikkea täytyy panostaa ennaltaehkäisevään työhön: yksilölliseen, varhaiseen tukeen lapselle/nuorelle ja perheelle.

Fountain Park

Tavoite 2:
Koulutus- ja osaamistaso nousee

Koulutus- ja osaamistaso nousee
Koulutuksen keinot

- Yksilön tuki ja kannustus: oppimisen tuen tarpeen ja oikea-aikaisuuden tunnistaminen eritasoisissa oppijoissa
- Yhteisöllinen ja oppimista tukeva yhteisö ja ympäristö: työrauha riittävän pienissä ryhmissä
- Yksilöllisyys: yksilön vahvuuksien löytäminen ja kehittäminen, jokaiselle parhaiden oppimisen tapojen hyödyntäminen, erilaisten oppijoiden huomioiminen
- Opettajien ammattitaidon ja arvostuksen lisääminen: suora yhteys opetuksen ja koulutuksen laatuun
- Opetuksen ja koulutuksen korkea laatu: riittävä määrä lähiopetusta ja opetusresursseja, oppimista tukevat digitaaliset ratkaisut
- Kansainvälisyyden integrointi opetuksen ja koulutukseen: eri kouluasteilla omat strategiansa
- Koulutuksen työelämäläheisyys: koulutus- ja osaamistarpeet työelämästä, opiskelun ja työelämän helppo yhdistäminen
- Perustaitojen ja yleissivistyksen varmistaminen: valmiudet ja kasvupohja edistyneemmälle tiedolle ja taidolle sekä oppimisen motivaatiolle
- Koulutukseen pääsyn helpottamisella lisää opiskelijoita ja motivaatiotestauksella valmistuneita

Koulutus- ja osaamistaso nousee
Koulutuksen keinot

- Jatkuvan oppimisen polun varmistaminen: koko maailma oppimisympäristönä kehdosta hautaan, joustavat siirtymiset koulutusasteelta toiselle
- Oppijoiden suomen kielen osaamisen varmistaminen
- Oppivelvollisuuden pidentämisellä 18 ikävuoteen kaikille vähintään toisen asteen tutkinto
- Vaatimustason nostaminen eri koulutusasteilla ja oppijoiden vastuunoton lisääminen omasta oppimisestaan
- Koulutuksen tutkimuspohjaisuuden vahvistaminen: tutkimustieto päätöksenteon perustana

Koulutus- ja osaamistaso nousee
Toimenpiteitä

Jatkuva oppiminen

- Tunnistetaan ja tunnustetaan
  - non-formaaleissa oppimisympäristöissä ja työssä kertynyt osaaminen
  - toisessa maassa (erityisesti korkeakoulussa) hankittu osaaminen
- Tarjotaan osatutkintoja tai muita ammatillisia valmiuksia kehittäviä koulutuksia maahanmuuttajille
- Kohdennetaan valtakunnallisia kehittämisresursseja työpajatoiminnan opinnollistamiseen
- Saadaan ihmiset ymmärtämään jatkuvan oppimisen käytännön merkityksen muuttuvassa yhteiskunnassa
- Mahdollistetaan työajalla tapahtuva oppiminen ja kouluttautuminen työn ohessa
- Lisätään oppisopimuskoulutusvaihtoehtoja
- Lisätään hakijoille erilaisia väyliä toisen asteen koulutukseen ja korkeakoulutukseen
- Lisätään nivelvaiheisiin yhteistyötä ja mahdollisuuksista tiedotusta eri koulutusorganisaatioiden kesken
- Testataan oppilaitoksen portilla hakijan oppimisen valmiudet ja mielenkiinto alaa kohtaan
- Mahdollistetaan erilaisten koulutus- ja uravaihtoehtojen kokeilut nuorille
- Pidetään yllä mahdollisimman monipuolista koulutusvalikoimaa

Koulutus- ja osaamistaso nousee
Toimenpiteitä

Opettajien ammattitaito, jaksaminen ja arvostus

- Mahdollistetaan opettajien työrauha ja keskittyminen itse opetustyöhön
- Luodaan opettajille enemmän mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja päivittämiseen, mm. verkkopedagogiikan osalta
- Luodaan alusta, jossa opettajat voivat jakaa ja/tai myydä luomiaan oppimateriaaleja
- Koulutetaan ja tuetaan opettajia yhteisöllisten toimintatapojen edistämisessä ja hyödyntämisessä
- Huomioidaan opettajien koulutuksessa yhteisopettajuus ja inklusiivisuuden vaatimus
- Mahdollistetaan urakehitys ja erilaiset urapolut
- Lisätään opettajien vaihtoja ja koulutusjaksoja yrityksissä
- Varmistetaan opettajien riittävä palkkaus

Koulutus- ja osaamistaso nousee
Toimenpiteitä

Opetus ja oppiminen

- Hyödynnetään aitoja arjen tilanteita, toiminnallisuutta ja yhteisöllisyyttä oppimisessa
- Vastuutetaan yksilöt omasta oppimisestaan
- Tuetaan tasapuolisesti heikoimpien ja lahjakkaimpien etenemistä
- Tunnistetaan yksilön motivaatiotekijät ja vaikutetaan niihin koulutuksen suorittamisen varmistamiseksi
- Varmistetaan yksilön oppimisen perustaitojen osaaminen
- Pidetään luokkakoot maltillisina

Yleisesti

- Syvennetään ammatillisen koulutuksen osaamista
- Vähennetään tutkintokeskeisyyttä
- Tiivistetään koulutuskokonaisuuksia niin ajallisesti kuin sisällöllisestikin
- Suunnitellaan koulutuksia yhdessä työelämän kanssa

Koulutus- ja osaamistaso nousee

Sitaatteja

Koulutus- ja osaamistason nostaminen. Toiminnalliset menetelmät innostavat lapsia huomaamatta oppimaan. Liika paikallaan istuminen varsinkin pienillä tappaa opiskeluinnon.

--- Oppilaita ei myöskään voi paapoa kuten nyt. Tuntuu, etteivät jotkut ollenkaan ymmärrä, ei oppilas eikä huoltajat, että jokaisen pitää itse kantaa vastuu omasta oppimisestaan, opettajat kyllä auttavat, muistuttavat, tukevat, opettavat jne., mutta emme voi tehdä kaikkea oppilaiden puolesta. ---

--- Eli uskon, että koulutus- ja osaamistasoa on mahdollista nostaa, kun saamme ihmiset ymmärtämään sen, että muutoksia tulee ja jokainen niitä joutuu kohtaamaan ja sopeutumaan niihin opiskelemalla uutta.

---- Koulussa tasapäistetään kaikki, eli mennään hitaimman porukan ehdoilla. Tarvetta olisi myös huomioida se toinen pää, eli oppilaat, jotka haluavat oppia, panostavat opiskeluun ja menestyvät. Heihin pitäisi myös erityisesti satsata, jotta saadaan motivoitua hyviä ja edistettyä heidän kasvamistaan tulevaisuuden superosaajiksi. Siinä ei ole mitään häpeämistä, että osaa ja on hyvä koulussa!

Osaamistason nostaminen. Koulutus- ja osaamistason nostaminen: ei tulisi olla itsestään selvä arvo, että mahdollisimman moni saa korkeakoulututkinnon. Siitä seuraa koulutuksellinen inflaatio ja osan porukasta putoaminen. Sen sijaan tulisi vahvistaa horisontaalista osaamista: esimerkkinä ammatillisen koulutuksen osaamisen vahvistaminen ei tarkoittaisi etenemistä korkeakoulututkintoon, vaan ammatillisen osaamisen syventämistä. Tämä on aiempaa tärkeämpää, koska ammatillisen perustutkinnon antama kelpoisuus on aika vaatimaton nykypäivänä.

Fountain Park

Tavoite 3: Koulutuksellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus lisääntyvät

Koulutuksellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus lisääntyvät

Koulutuksen keinot

- Opettajien ammattitaidon ja arvostuksen lisääminen valtakunnallisesti
- Opetuksen ja koulutuksen tasainen laatu läpi Suomen
- Edullinen/ilmainen koulutus
- Alueellinen tasa-arvo: lähikoulut, koulutusmahdollisuudet myös suurten kaupunkien ulkopuolella sekä heikomman talouden kunnissa
- Opintojen suorittamismahdollisuudet erilaisia digitaalisia ratkaisuja hyödyntämällä
- Koulutukseen pääsyn yhdenvertaistaminen: epätasa-arvoiset kiintiöt ja sisäänpääsyn pistelaskusysteemit pois
- Suvaitsevaisuuden vahvistaminen kouluissa ja oppilaitoksissa
- Oppijoiden suomen kielen osaamisen varmistaminen
- Sukupuolten välisen tasa-arvon toteutuminen opetusmenetelmissä ja oppimisympäristöissä
- Tutkimuspohjaisuus: yhdenvertaisuutta lisäävien toimenpiteiden taustalla alan tutkimus

Koulutuksellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus lisääntyvät

Toimenpiteitä

Yleisesti

- Tunnistetaan ja tunnustetaan tasapuolisesti eri koulutusasteilla
  - non-formaaleissa oppimisympäristöissä ja työssä kertynyt osaaminen
  - toisessa maassa (erityisesti korkeakoulussa) hankittu osaaminen
- Tuetaan tasapuolisesti heikoimpien ja lahjakkaimpien etenemistä, eritahtista oppimista eritasoisilla digitaalisilla materiaaleilla sekä panostetaan digimateriaalien vapaampaan saatavuuteen
- Pidennetään opintovapaakorvauksia ja mahdollistetaan aikuiskoulutustuki myös ilman vakituista työpaikkaa oleville
- Luodaan kannustimia työnantajille työntekijöiden kouluttautumisen tukemiseen
- Tehdään yhtenäiset laatustandardit opetusmateriaalille
- Viestitään selkeästi laatustandardeista ja niiden toimivuudesta
- Koulutetaan opettajia moninaisuuden kysymysten tunnistamiseen ja huomioimiseen yhteisössä
- Ylläpidetään pieniä opetusryhmiä ja peruskouluyksikköjä

Koulutuksellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus lisääntyvät

Toimenpiteitä

Opetussuunnitelma

- Määritellään tarkemmin, mitä oppisisältöjä millekin luokka-asteelle kuuluu
- Varmistetaan yhteisesti sovittujen opetussuunnitelmien ja käytänteiden siirtyminen arkeen tasavertaisesti jokaisella koululla
- Tehdään yhteinen linjaus, minkä verran tvt-taitoja missäkin vaiheessa vähintään opetetaan

Arviointi

- Arvioidaan koe/tentti sekä tunnistaudutaan kokeisiin anonyymisti
- Tasapuolistetaan aineiden arviointikriteereitä yksilön synnynnäiset ominaisuudet huomioiden
- Varmistetaan yhtenäiset arvosanakäytännöt koko Suomessa valtakunnallisilla mallikokeilla
- Muutetaan ylioppilaskokeiden reaaliaineiden pisteytystä tasapuolisempaan suuntaan

Koulutuksellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus lisääntyvät

Toimenpiteitä

Koulutukseen pääsy

- Luodaan vapaampi pääsy yliopistoon ja tehdään jälkikarsintaa
- Poistetaan ensikertalaiskiintiöt
- Lisätään hakijoille erilaisia väyliä toisen asteen koulutukseen ja korkeakoulutukseen
- Lasketaan sisäänpääsypisteet nykyistä laajemmin opintomenestyksen, työkokemuksen, aiempien kurssien ja opintojen pohjalta
- Lisätään toisen asteen ja korkea-asteen tiiviimpää yhteistyötä ja mahdollisuuksia valita korkea-asteen kursseja jo toisen asteen opintojen aikana
- Vahvistetaan ammattikorkeakoulun ja yliopiston yhteistyötä ja helpotetaan opiskelijoiden siirtymistä
- Kehitetään ja tarjotaan osatutkintoja maahanmuuttajille ja työelämässä oleville
- Tuodaan digiopetus mukaan järkevällä mitoituksella mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
- Lisätään laadukkaiden verkkokurssien valikoimaa sekä avoimissa korkeakouluissa että tutkintolinjoilla
- Varmistetaan, että aloja ja jatko-opiskelupaikkoja esitellään tasavertaisesti nivelvaiheissa

Koulutuksellinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus lisääntyvät

Sitaatteja

Ammatillisen koulutuksen välimuoto maahanmuuttajille. Tarjotaan osatutkintoja tai muita ammatillisia valmiuksia kehittäviä koulutuksia maahanmuuttajille. Monet eivät selviä koko tutkinnon suorittamisesta. Myös toisessa maassa hankittu osaaminen, erityisesti korkeakoulussa pitää pystyä tunnistamaan ja hyödyntämään Suomessa.

Siirtymät yläasteelta lukioon ja lukiosta yliopistoon voisivat olla parempia. Pitäisi siis olla selkeät tiedot siitä, mitä opetetaan missäkin, ettei opiskelijoiden oleteta osaavan asioita, joita ei ole opetettu.

Non-formaaleissa oppimisympäristöissä kertyneen osaamisen tunnistaminen. Panostetaan non-formaaleissa oppimisympäristöissä kertyneen osaamisen tunnistamiseen ja sen tunnustamisen tukemiseen. Kohdennetaan valtakunnallisia kehittämisresursseja työpajatoiminnan opinnollistamiseen (oppimisympäristöjen tunnistaminen ja valmentautujien osaamisen tunnistaminen).

Opetussuunnitelma tasa-arvoiseksi. Opetussuunnitelmassa määriteltävä tarkemmin, mitä oppisisältöjä millekin luokka-asteelle kuuluu, jotta kaikki Suomen lapset oppivat samat asiat ja myös oppikirjat vastaavat samalla lailla suunnitelman ja opettajien tarpeisiin. Nyt opetussuunnitelma antaa järkyttävän väljät raamit ja opetus eriarvoistuu hurjaa vauhtia.

Koulutuksellista tasa-arvoa voisi edistää esimerkiksi muokkaamalla aineiden, jossa on etua jostain ominaisuudesta (esim. liikunnassa) kriteerit hieman erilaisiksi oppilaan liikunnallisten ominaisuuksien mukaan.

Fountain Park

Tavoite 4:
Suomi on entistä houkuttelevampi paikka tutkia ja opiskella

Suomi on entistä houkuttelevampi paikka tutkia ja opiskella

Koulutuksen keinot

- Ilmainen/edullinen koulutus
- Opetuksen ja koulutuksen laadun ylläpitäminen
- Suvaitsevaisuuden vahvistaminen kouluissa ja oppilaitoksissa
- Tieteen ja tutkimuksen arvostuksen nostaminen kouluissa ja oppilaitoksissa
- Innovatiivisuuden ja luovuuden tukeminen
- Suomen kielen opetuksen tarjoaminen
- Koulutuksen tutkimuspohjaisuuden vahvistaminen

Muita keinoja:

- Suomalaisen koulutuksen brändäys ja markkinointi
- Suomalaisen luonnon markkinointi
- Luonnon ja kestävän kehityksen innovaatioiden aikaansaanti ja markkinointi
- Oleskelu- ja työlupaprosessien joustavuus ja nopeus

Suomi on entistä houkuttelevampi paikka tutkia ja opiskella

Toimenpiteitä

- Sivistetään ihmisiä, opetetaan heille avarakatseisuutta ja pidetään yllä näin yhteiskuntarauhaa
- Puututaan herkemmin rasismiin ja vihapuheeseen
- Innostetaan lapsia ja nuoria kouluissa ja oppilaitoksissa tieteeseen ja tutkimuksen maailmaan
- Mahdollistetaan innovointia tukevia oppimisympäristöjä ja niiden keskittymistä tietyille kampuksille
- Tunnistetaan ja tunnustetaan toisessa maassa hankittu osaaminen
- Luodaan työnantajille kannustimia työntekijöiden koulutuksen tukemiseen
- Käytetään kouluissa ja oppilaitoksissa kulttuuritulkkeja eri kulttuurien tuntemuksen vahvistamiseen
- Lisätään monikulttuurisuuden näkymistä opetuksessa
- Lisätään oppilaitoksen tarjoamaa ohjausta ja työllistymisen tukea ulkomaisille opiskelijoille valmistumisen lähestyessä ja sen jälkeen
- Tehdään isompia linjavetoja tiedepolitiikkaan ja lisätään jatkuvuutta
- Varmistetaan yliopistojen autonomia

Suomi on entistä houkuttelevampi paikka tutkia ja opiskella

Sitaatteja

Suvaitsevaisuus on paljon enemmän kuin kiusaamattomuus. Se on osa ihmiskäsitystämme ja elämänymmärrystämme. Suvaitsevaisuutta voidaan luultavasti rakentaa käytännössä vain ihmisten aidoissa kohtaamisissa eli opetuksessa sen lähde on opettajan ja oppilaan toisiaan kunnioittava ja arvostava kohtaaminen, jota oppilaat sitten monistavat omissa elämissään!

Demokratian opetusta kouluihin, yhteiskuntaopin lisäämistä, keskusteluun ja itsenäiseen ajatteluun kannustamista.

Avataan kaikille ilmaisia lisä-, ja moduulimaisia ratkaisuja verkossa. Parannetaan osatutkintojen ja opintosuoritusten hyväksilukemista, erityisesti kansainvälisten osaajien osalta. Parannetaan verkostoyliopistojen (esim. FiTech) toimintamahdollisuuksia.

Pitkäjänteistä ja vastuullista (tiede- ja) tietoviestintää on tuettava - ja siihen tukeuduttava. Ei vaadi välttämättä rahaa mutta sitäkin enemmän ymmärrystä ja vastuullisuutta sekä suotuisan keskusteluilmapiirin ylläpitämistä.

Resurssien hajauttaminen pieniin ja laaduttomiin yksiköihin lopetettava, laatuun perustuva kilpailu rahoituksen pohjaksi, kaikissa yliopistoissa ei tarvitse tutkia kaikkea mitä mieleen juolahtaa. Nuorten tutkijoiden urakehitystä tuettava julkisen tutkimusrahoituksen jaossa.

Suomesta voi tehdä houkuttelevamman paikan tutkia ja opiskella mm. että rasismiin ja vihapuheeseen puututaan paremmin; nyt maailmalta kuulee mielipiteitä, ettei Suomeen kannata tulla, koska täällä on niin huono ilmapiiri, vaikkakin koulutus on korkeatasoista.

Fountain Park

Sana on vapaa

Sana on vapaa

Jo aiemmin esiin tulleet teemat toistuvat

Yleisessä keskustelussa on viime aikoina painotettu ohjauksen merkitystä. ***Ohjauksen laatua*** *saadaan kehitettyä vain siten, että lakiin kirjataan velvoittavana ohjattavien maksimimäärä ohjaajaa kohden. Tällä hetkellä eri puolilla maata ollaan eriarvoisessa asemassa ohjauksen suhteen, kun joissakin kouluissa on jopa 600-700 ohjattavaa yhdellä ohjaajalla, kun suositus olisi 200.*

Olemassa olevan osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta *on puhuttu jo pitkään. Toivoisin, että se saataisiin myös oikeasti käytäntöön.*

Ihmeitä emme saa aikaan ilman ***riittävää rahaa, ihmisiä ja osaamista****. Panostetaan opettajien koulutukseen, lisäkoulutukseen ja ihmiskontakteihin.*

Kaikkein suurin huoli on tällä hetkellä ***perusopetuksesta toiselle asteelle siirtyvistä****. Homma ei toimi – siinä vaiheessa nuoren on helppo kadota. Kehitysvaihe on muutoinkin melko rankka tuossa kohden, joten olisi ensiarvoisen tärkeää tulla nähdyksi ja kuulluksi – ihan aidosti.*

Tuetaan ***tiedekasvatustoimintaa****. Jokaisella lapsella tulisi olla mahdollisuus hakeutua esimerkiksi tutkijan uralle.*

Eriarvoistumisen ehkäisy on tärkeää edelleen! Perusopetus ja varhaiskasvatus tulee olla ***laadukasta eri puolella Suomea*** *ja opettajien koulutusta tulee turvata (riittävästi täydennyskoulutusta).*

Koko koulutusjärjestelmää katsottava kokonaisuutena nuorten näkökulmasta ja tunnistettava ne ***hankaluudet, motivaatiotekijät, tunneasiat sekä stressiä aiheuttavat asiat nuorten näkökulmasta*** *ja niihin puututtava.*

Sana on vapaa

Rohkeutta, dynamiikkaa ja konkreettisia ratkaisuja

*Sidosryhmien riittävän laaja mukaanotto. **Rohkeita avauksia**, joku saa suuttuakin. Eteenpäin katsova selonteko!*

*Olennaista on etsiä keinoja tuoda suomalaiseen **koulutusjärjestelmään lisää dynamiikkaa**. Nykyisellään ketju laki->OPH->kunta->sivistystoimi->koulut jäykistää systeemin niin, ettei kehittämisen intohimoa synny tai ainakaan siitä ei palkita.*

*Tsemppiä työhön! Todellisiin haasteisiin ja ongelmiin liittyvät **konkreettiset ratkaisut** saavat aikaan todellisen muutoksen!*

*Ei enää yhtään uudistusta, jota ei ole **suunniteltu huolella ja varattu riittävää resurssia**. Koulupuolen säästöt ja muutokset ovat olleet niin suuria, että henkilöstö on jo nyt äärirajoilla.*

*Koulumaailmassa/uudenlaisessa oppimisessa tarvitaan kipeästi **muitakin osaajia kuin opettajat**. Yhteisöpedagogien osaamiselle olisi suuri tilaus kouluissa. Palkkaus kuntoon muiden toimijoidenkin osalta. Mahdollisesti yksityisiä palveluntuottajia mukaan uudenlaiseen opetukseen. Pohdittava opettajan kelpoisuusvaatimusten laajentamista/muuttamista nykymaailmassa.*

*Arvostakaa **varhaiskasvatusta** ja tarkentakaa sen määritelmää: mikä tahansa puuhastelu lasten kanssa ei ole **pedagogista toimintaa**. Rajatkaa mikä on riittävä määrä laadukasta ja suunnitelmallista varhaiskasvatusta, mikä sen päälle täydentävää päivähoitoa.*

*Kuunnella tarkalla korvalla **kentältä tulevia hätähuutoja**! Pisa tulokset jo osoittavat, että jotain on tehtävä ja nopeasti, mikäli aiomme pärjätä globaalissa maailmassa. Kuunnelkaa alan tutkijoita sekä OAJ:n jäseniä.*